

GUIA D'ACOLLIDA DEL RESIDENT
SERVEI DE DIGESTIU

HOSPITAL DEL MAR

Tutors: Dr. Xavier Bessa Caserras
Dr. Agustín Seoane Urgorri

INDEX

1	BENVINGUDA I PRESENTACIÓ	3
1.1	Membres del Servei:	5
1.2	Situació física del servei	6
2	PLA DOCENT	7
2.1	TEÒRIC	7
2.1.1	Programa comú complementari (PCC).....	7
2.1.2	Sessions	7
2.1.3	Cursos	8
2.1.4	Congressos.....	8
2.1.5	Llibres bàsics recomanats.....	9
2.1.6	Revistes recomanades.....	9
2.2	PRÀCTIC	10
2.2.1	Programa de rotacions de la residència d'Aparell Digestiu	10
2.2.2	Objectius de la rotacions del primer any	11
2.2.3	Guàrdies.....	14
3	ANNEX 1	15
3.1	RECOMANACIONS GENERALS PEL RESIDENT DE PRIMER ANY...	15
3.1.1	Recomanacions generals.....	15
3.1.2	Tutoria	15
3.1.3	Activitats de formació	16
3.1.4	Altes/ èxits	16
4	ANNEX 2	17
4.1	PROGRAMA COMÚ COMPLEMENTARI IMAS	17
5	ANNEX 3	18
5.1	LLIBRE CURRICULAR	18

1 BENVINGUDA I PRESENTACIÓ

Benvingut/da al Servei de Digestiu de l'Hospital del Mar, tots els membres del staff així com els teus companys/nyes de residència i el personal d'infermeria i secretaria estem compromesos en la tasca d'ajudar-te, orientar-te i ensenyar-te tot el necessari perquè puguis assolir la formació com especialista d'Aparell Digestiu que desitges. Aquesta especialitat comprèn un ampli ventall de coneixements des dels clínics pròpiament dits als tècnics, que et demanaran un esforç intel·lectual i un esforç de temps per fer-te hàbil en tècniques que fins ara no havies conegut. En la formació d'un resident hem d'incloure també els treballs de recerca i l'aprenentatge de totes les tècniques (clíniques, de laboratori si s'escau, d'estadística, elaboració de comunicacions....) que et portaran inicialment a fer petits treballs, comunicacions a congressos, la tesina i finalment la tesi doctoral i que et faran assolir autonomia en aquest camp.

Aquests quatre anys que avui et semblen molts, passaran ràpidament i al final et semblarà que manca temps per tantes coses!. És per això que la dedicació ha de ser intensa i mai t'ha de semblar que ja es pot fer demà. Es a dir, en tot camí d'aprenentatge cal l'esforç constant d'un mateix alhora que exigència de formació als docents. I és en aquest intercanvi que aniràs construint la teva formació i que nosaltres tindrem l'estímul que cal per seguir el camí de la docència.

Aquests anys, son un anys de canvis en la vostra vida i anys de formació no sols professional sinó també personal. La relació amb els pacients requereix avui dia d'una actitud alhora propera i professional. La demanda d'informació i la decisió dels pacients sobre la seva malaltia, les exploracions o tractaments, fa que la comunicació metge-pacient

esdevingui cabdal. Això exigeix un esforç de formació i d'aprendre a conèixer la naturalesa humana; aprendre a escoltar i aprendre a explicar, entenent les necessitats i les mancances de cada pacient i per tant formar-se també en bioètica.

Desitgem que la teva estada amb nosaltres sigui enriquidora tant en el sentit professional com en el personal i que dia a dia assoleixis les fites que t'has proposat.

Aquest petit dossier que t'entreguem esperem que et sigui útil per iniciar el camí de la teva residència al nostre servei i a l'Hospital. Amb aquest document volem només complementar el que se t'entregarà per part de la Comissió de Docència.

1.1 Membres del Servei:

Cap de Servei

Dr. Felip Bory

Gastroenterologia i Proves Funcionals:

Cap de Secció

Dra. Montserrat Andreu

Metges Adjunts Gastroenterologia

Dr. Xavier Bessa

Dra. Cristina Alvarez

Dr. Lucas Ilzarbe

Metges Adjunts Proves Funcionals

Dr. Silvia Delgado

Hepatologia:

Cap de Secció

Dr. Ricard Solà

Metges Adjunts

Dra. Isabel Cirera

Dra. Susanna Coll

Dra. Montserrat Garcia

Dra. Nuria Cañete

Endoscopia

Dr. Mª Begoña Gonzalez

Dr. Luís Eugenio Barranco

Dr. Agustín Seoane

Dr. Josep Maria Dedeu

Secretaria

Sra. Amparo Cárdenas

Residents

R4- Dra. Beatriz Gras

R3- Dr. Alex Cañas

R2- Marc Puigvehi

R1- Ines de Lemos

Joana Villaverde

1.2 Situació física del servei

	Extensió telefònica
<u>Sala d'hospitalització</u> : UH 70	3270
<u>Sala de reunions, valoració de pacients</u> : UH 70	3214
<u>Unitat de curta estada</u> : UH 70	3270
<u>Endoscòpia digestiva</u> : planta baixa , exploracions complementaries	3057/3818
<u>Hospital de dia</u> : planta baixa , exploracions complementaries	3198
<u>Unitat de Proves Funcionals</u> : planta baixa , exploracions compl.	3058
<u>Sala de sessions</u> , canvi de guàrdia i biblioteca	3214
<u>Secretaria</u> : Consultes externes final passadís pret	3217
Busca especialista Ap.Digestiu	787-414
<u>Dispensaris</u> : A 1 bis, A 2 bis	3555

2 PLA DOCENT

2.1 TEÒRIC

2.1.1 Programa comú complementari (PCC)

El PCC és un conjunt de cursos, de matèries troncal, que organitza la Comissió de Docència. A partir del curs 2005-2006 la assistència a aquests cursos es programarà conjuntament el resident amb el tutor. Creiem que alguns dels cursos (com poden ser el mòduls de Metodologia Científica) son especialment útils per la formació del resident. Consultar annex 2.

2.1.2 Sessions

2.1.2.1 Sessions clíniques i comitès

- Canvi de guàrdia diari a les 8:15 h a la sala de sessions 7ª planta.
- Sessió clínica diària, a la sala segons s'acordi amb l'adjunt responsable.
- Comitè de càncer de colon: Dijous 08:39h, Sala Informàtica
- Sessió Formació Unitat Funcional CCR. 3er Dijous mensual. Sala Anat Patol
- Cirurgia digestiva-bilio-pancreàtica: dimecres 8:30 h, sala de reunions 4ª planta.
- Comitè càncer de fetge: Dos dilluns al mes, 15:30h, biblioteca del servei.
- Visita conjunta, secció gastroenterologia i hepatologia, dilluns i divendres 13h

2.1.2.2 Sessions teòriques

- Científica/ Bibliogràfica del servei (sala de sessions 7ª planta)

- Gastroenterologia, Hepatologia i endoscòpia digestiva: Divendres 8:30h
- Endoscopia digestiva, Iconogràfica: Dijous 8:15h
- Sessió general hospitalària: un dimarts al mes, a les 15h a l'aula 4 de la UDUM.
- Sessió a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques: Curs de Formació Continuada de la Societat Catalana de Digestiu, el segon dijous de cada més. És un curs que es valora amb crèdits de formació continuada i és d'assistència obligada pels residents de digestiu del nostre hospital

2.1.3 Cursos

- Els cursos a realitzar cada any de residència s'establiran de forma regular segons el projecte que es presentarà aquest any a la reunió del staff, al juny. (Ex: Curso Iberoamericano de Hepatología, Curs de l'Escola de Patologia Digestiva Hospital de la Santa Creu y Sant Pau, Curs d'Endoscòpia al HCP ....).
- S'aconsella el inici dels cursos de doctorat després del segon any de la residència. Abans de matricular-se es farà una reunió per avaluar la idoneïtat dels cursos.

2.1.4 Congressos

L'assistència als congressos a partir de l'any 2004-2005 s'estableix en relació al treball realitzat i l'avaluació d'aquest pel staff. El congrés Català de Digestiu no segueix aquesta norma, llevat d'una situació excepcional. De R4 s'anirà a tots els congressos nacionals de hepatologia i gastroenterologia i en cas d'haver presentat comunicació, també als europeus.

2.1.5 Llibres bàsics recomanats

- SLEISSENGER&FORDTRAN'S. Gastrointestinal and Liver Disease, 7^a.Ed 2002
- Oxford Textbook of Clinical Hepatology, 2^a Ed.1999
- S.SHERLOCK. Diseases of the Liver and Biliary System, 12^a.Ed 2002.
- Tratamiento de las enfermedades gastroenterológicas. Asociación Española de Gastroenterología. 2000.
- Tratamiento de las enfermedades hepáticas y biliares. Asociación Española para el Estudio del Hígado. 2001.

2.1.6 Revistes recomanades

- AMERICAN JOURNAL OF GASTROENTEROLOGY
- GASTROENTEROLOGIA Y HEPATOLOGIA
- GASTROENTEROLOGIA Y HEPATOLOGIA Continuada.
- GASTROENTEROLOGY
- GUT
- HEPATOLOGY
- JOURNAL OF HEPATOLOGY
- NEMJ

Es poden consultar al servei, a la biblioteca i recordar que moltes revistes es poden consultar per Internet. És fonamental, si no ho coneixeu, aprendre a fer recerques bibliogràfiques (PubMed), aquesta tasca s'inclou en la rotació de tres mesos que es fa inicialment al nostre servei.

2.2 PRÀCTIC

2.2.1 Programa de rotacions de la residència d'Aparell Digestiu

1er any	5 mesos: Aparell Digestiu-Clínica. 2 mesos: Urgències 3 mesos: Medicina Interna. 2 mesos: Cirurgia General i Digestiva.	
2on any	3 mesos: Aparell Digestiu- Clínica. 6 mesos: Endoscòpia. 3 mesos: Aparell Digestiu-Clínica.	
3er any	3 mesos: UCI Hepàtica- <u>Hospital Clínic</u> 6 mesos: Aparell Digestiu-Clínica. 3 mesos: Radiologia-Exploracions Funcionals de Digestiu	<u>Dispensari:</u> MII Cirrosi/Hepatitis
4art any	6 mesos: Aparell Digestiu-Clínica 1 mes: Hospital de Día-UCIES 2-3 mesos CCEE hepatitis vírica,PAE 3 mesos optativa	Dispensari R4 i 3 mesos d'interconsultes RAE*

*RAE: 4t any s'anirà un dia per setmana a un ambulatori de l'àrea.

PAE: programa d'atenció especialitzada.

2.2.2 Objectius de la rotacions del primer any

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE ROTACIÓ DEL MIR DE L'ESPECIALITAT DE: DIGESTIU

CENTRE: Hospital del Mar (IMAS)

SERVEI: Medicina Interna-Infeciosa CENTRE: Hospital del Mar (IMAS)

(Receptor)

PERÍODE ROTACIÓ: 3mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R1

(En mesos)

(R1,R2, R3, R4, R5)

CONEIXEMENTS:

Especial èmfasi en l'anamnesi , semiologia i sol·licitud d'exploracions.

Maneig del pacient sèptic.

Diagnòstic i maneig de les manifestacions sistèmiques de la patologia digestiva.

Tractament amb antibiòtics, us racional en la patologia digestiva i també aprenentatge dels antibiòtics d'elecció en cada cas, en altres patologies.

Estudi d'anèmies no ferropèniques.

Diagnòstic diferencial del quadre tòxic i de la síndrome febril d'origen desconegut.

Diagnòstic i maneig de les complicacions digestives del pacient HIV, familiarització amb els fàrmacs específics.

Maneig dels pacients amb pluripatologia: EPOC, Insuficiència cardíaca, HTA, Diabetis Mellitus...

HABILITATS: Indicacions i realització de toracocentesi, punció lumbar, punció-aspiració de ganglis , mases superficials

Dr/a. F Bory Ros
(Cap del Servei emissor)

Dr/a. S.Coll Estrada
(Tutor especialitat emissor)

Dr/a. A.Diez
(Cap del Servei receptor)
(Actualització 2001)

Dr/a. X. Nogues
Tutor especialitat receptor)

**OBJECTIUS ESPECÍFICS DE ROTACIÓ DEL MIR DE L'ESPECIALITAT DE:
DIGESTIU**

CENTRE: Hospital del Mar (IMAS)

SERVEI: CIRURGIA
(Receptor)

CENTRE: Hospital del Mar (IMAS)

PERÍODE ROTACIÓ: 2mesos
(En mesos)

ANY DE RESIDÈNCIA: R1
(R1,R2, R3, R4, R5)

CONEIXEMENTS:

Diagnòstic diferencial i maneig de l'abdomen agut.

Indicació quirúrgica de la pancreatitis aguda complicada i maneig de les seves complicacions al postoperatori.

Maneig pre i post quirúrgic del pacient intervingut de cirurgia digestiva. Especial atenció a comprendre la necessària avaluació de riscos i pronòstics pre-operatoris de tots els pacients, i especialment dels pacients amb cirrosi.

Coneixements de nutrició enteral i parenteral en el peroperatori.

Ecoendoscòpia endorectal, en l'estadiatge dels tumors rectals.

HABILITATS:

Col·locació de via central.

Ecoendoscòpia endorectal, en l'estadiatge dels tumors rectals.

Tractament local dels hemorroides.

Coincidint amb aquesta rotació es demanarà, al Servei d'Anestesia, poder realitzar aprenentatge d'intubació orotraqueal.

Dr/a. F. Bory Ros
(Cap del Servei emissor)

Dr/a. S. Coll Estrada
(Tutor especialitat emissor)

Dr/a. L. Grande
(Cap del Servei receptor)

Dr/a. S. Navarro
(Tutor especialitat receptor)

**OBJECTIUS ESPECÍFICS DE ROTACIÓ DEL MIR DE L'ESPECIALITAT DE:
DIGESTIU**

CENTRE: Hospital del Mar (IMAS)

SERVEI: URGÈNCIES

(Receptor)

PERÍODE ROTACIÓ: 2 mesos

(En mesos)

CENTRE: Hospital del Mar (IMAS)

ANY DE RESIDÈNCIA: R1

(R1,R2, R3, R4, R5)

CONEIXEMENTS:

Especial èmfasi en l'anamnesi i semiologia.

Signes i símptomes d'alarma.

Suport vital avançat.

Diagnòstic i tractament del Shock.

Diagnòstic i tractament del pacient "hemodinamicament inestable".

Diagnòstic i tractament del pacient amb insuficiència respiratòria aguda i crònica greu.

Diagnòstic i tractament del pacient amb:

Dolor abdominal.

Insuficiència cardíaca, crisi/ emergència hipertensiva, arítmies, dolor toràcic.

Diabetis Mellitus descompensada, cetoacidosi diabètica.

Síndrome confusional aguda, coma.

Intoxicació aguda.

Insuficiència renal aguda.

Aspectes ètics i legals a les urgències

HABILITATS:

Interpretació de:

1.- Electrocardiogrames

2.- Radiologia Simple

3.- Pressió venosa central

Realització de:

1.-Toracocentesi,

2.- Punció lumbar

3.- Intubació orotraqueal

4.- Cateterització de vies perifèriques

Indicacions per tractament correcte i control amb:

1.-Respiració no invasiva.

2.-Ventilació mecànica a URGÈNCIES

Dr/a. F. Bory Ros

(Cap del Servei emissor)

Dr/a. E. Skaff

(Cap del Servei receptor)

(Actualització 20 de maig del 2003)

Dr/a. S. Coll Estrada

(Tutor especialitat emissor)

Dr/a. J. Gutierrez

(Tutor especialitat receptor)

2.2.3 Guàrdies

Les guàrdies durant el primer i segon any es realitzen a l'àrea d'urgències i es programen directament per aquest servei.

Donada la introducció de lliurar les guàrdies, a principi de cada mes s'han de comunicar les guàrdies previstes a l'adjunt responsable, per la millor organització del Servei. Si s'ha de fer canvis s'ha de consultar amb l'equip on es fa la rotació i signar-ho el cap de servei.

Al tercer any, un cop feta la rotació d'endoscòpia, es fa la previsió del inici de les guàrdies de l'especialitat sempre amb adjunt de presència física.

Les guàrdies d'especialitat:

- Les realitza un adjunt sol o bé un resident R4 amb un adjunt localitzable o bé un resident R3 amb un adjunt de presència.
- Horari: dies feiners 19h. S'inicien a les 15h, excepte el divendres que ho fan a les 14:30h. Els festius l'horari és de 24h i s'inicia a les 9h.
- Funcions:
  - Endoscòpia urgent.
  - Responsable dels pacients de l'especialitat a l'àrea d'urgències un cop valorats per un staff d'urgències
  - Control dels pacients de digestiu ingressats a l'àrea de semicrítis.
  - Control dels pacients ingressats al servei de digestiu.
  - Consultor per les altres especialitats.

3 ANNEX 1

3.1 RECOMANACIONS GENERALS PEL RESIDENT DE PRIMER ANY.

3.1.1 Recomanacions generals

- La puntualitat s'exigeix al nostre Servei. Et recordem que, al full oficial d'avaluació del resident, un ítem a puntuar és la puntualitat/ assistència.
- La primera activitat diària és la Sessió del canvi de guàrdia, a la biblioteca del Servei (08:00 h)
- Es passa visita a la sala, diàriament, amb l'adjunt responsable de la rotació segons s'acordi.
- La lliurança de guàrdia és un dret del metge. Això no exclou que s'hagi d'assistir a les sessions que es consideren importants o que es pugui demanar cert interès en seguiment de pacients greus.

3.1.2 Tutoria

- Tutoria: les tardes de dilluns i dimecres, concretant-ho prèviament amb el tutor.
- Durant el mes abans de fer un canvi de rotació es farà una reunió amb el tutor, per informar dels objectius de la rotació que s'inicia. A mitja rotació es farà una reunió de valoració.
- Es demanarà que al final d'una rotació es faci un petit informe per escrit avaluant la rotació i dels objectius que són proposats i puntuar la seva realització (puntuació de 0-5 de cada ítem) per comentar-ho en la reunió amb el tutor
- S'acostuma a fer reunions dels quatre residents del Servei cada quadrimestre però en el pròxim curs docent es valorarà fer-les trimestrals

3.1.3 Activitats de formació

- L'assistència a les sessions del servei i la general de l'hospital és obligatòria, llevat de raó justificada.
- L'assistència a la sessió mensual de l'Acadèmia es considera una activitat obligatòria i es té en compte en l'avaluació anual del resident.

3.1.4 Altes/ èxits

- No s'entregarà cap alta al pacient, que no sigui supervisada per l'adjunt responsable o per un altre adjunt del Staff i sempre amb la signatura d'un membre del Staff.
- Les altes s'han d'entregar a la secretaria abans de les 10h del dia de l'alta, preferentment dictada, excepte aquelles que no es puguin preveure i/o es decideixin al passar visita.
- Els èxits s'hauran d'entregar per la seva correcció a l'adjunt responsable en el termini de tres dies, des de la mort del pacient.
- S'entregarà una guia per confeccionar les altes.

4 ANNEX 2

4.1 PROGRAMA COMÚ COMPLEMENTARI IMAS

Primer any de Residència

- **Suport vital bàsic**
- Habilitats Comunicatives
- **Metodologia científica i introducció a la recerca I**
- **Suport vital Avançat**

Segon any de Residència

- **Bioètica**
- **Metodologia científica i introducció a la recerca II**

Tercer any de Residència

- Gestió Assistencial
- **Metodologia científica i introducció a la recerca III**

- **amb negreta els cursos que recomanem especialment**, tot i que creiem que s'haurien de fer tots.

5 ANNEX 3

5.1 LLIBRE CURRICULAR

El llibre curricular és el llibre que s'ha d'anar omplint al anar realitzant les diverses rotacions. Substitueix l'antic "Libro de la especialidad" que donava el Ministeri. Endemés un dels seus apartats serveix per l'elaboració de forma prospectiva d'un *currículum vitae*, que una vegada finalitzada la residència pot fer-se servir directament quan es necessiti per demanar una beca o per presentar-se a una plaça a concurs.

El llibre curricular ha estat dissenyat des de la tutoria del servei i consensuat per tot el staff. Des del curs 2004-2005 s'ha iniciat la seva aplicació. Aquest llibre es dona en format electrònic i és així com s'ha d'omplir.